

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/203/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717201933
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5717201933.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu - sudcov JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcov: 1/ E. H., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX J., 2/ P. H., rod.T., nar. X.X.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX J., okr. Q. Q., obaja v zastúpení právne : Lalinský advokát s.r.o., Advokátska kancelária JUDr. Andreja Lalinského so sídlom Námestie Andreja Hlinku I, Žilina, IČO : 42 253 096 proti žalovanému: T. R., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XX, XXX XX E., o určenie priebehu hranice medzi pozemkami, na základe odvolania žalobcov 1/, 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 15C/8/2017-184 zo dňa 10.7.2019 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v r a c i a mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (výrok I.) súd prvej inštancie (ďalej iba „okresný súd“) zamietol žalobu (po jej doplnení podaním doručeným súdu dňa 13.10.2017) o určenie priebehu hranice medzi konkrétne označenými pozemkami. Vo výroku II. priznal žalovanému právo na náhradu trov konania voči žalobcom v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady bude rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXX ako parc. registra „C“ č. 772 o výmere 4211 m² - orná pôda, parc. reg. „C“ č. 777 o výmere 542 m² - zastavané plochy a nádvoria a na predmetnom pozemku postaveného rodinného domu sup. č. XXX. Žalovaný je vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX ako parc. reg. „C“ č. 779 o výmere 1205 m² - zastavané plochy a nádvoria. Žalobcovia žiadali určiť priebeh hranice medzi pozemkami parc. registra „C“ č. 777 v ich vlastníctve a parcelou reg. „C“ č. 779 vo vlastníctve žalovaného.

3. Žalobcovia naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku ďalej „CSP“) zdôvodňovali tým, že po správnom ustálení priebehu hranice medzi susediacimi parcelami môžu zvažovať ďalšie kroky, ak sa preukáže, že hranica medzi predmetnými susediacimi nehnuteľnosťami nie je správne určená.

4. Z obsahu vyjadrenia Úradu geodézie kartografie a katastra SR, ktoré predložili súdu na podloženie svojho tvrdenia žalobcovia, pre súd vyplynulo, že žalobcami namietaný geometrický plán č. 103/2007 (vyhotovil dňa 14.1.2008 Ing. U. a autorizačne overil dňa 18.1.2008 Ing. R.) vychádza z platných údajov z katastra, čo je základná podmienka, ktorú musí geodet rešpektovať. Vlastnícke hranice evidované v údajoch katastra týmto geometrickým plánom nie sú menené a samotný geometrický plán nerieši hranicu medzi pozemkami, parc. č. 779 a 777, kde by podľa tvrdenia žalobcov mali byť geodetom ukrátený o 10 m² výmery. Geometrické a polohové určenie CKN parciel č. 779 a 777 nebolo v platných údajoch

súboru geodetických informácií od vyhlásenia platnosti obnoveného operátu novým mapovaním v r. 1989 dotknuté žiadnou zmenou.

5. Žalobcovia predložili súdu vytyčovací náčrt, ktorým na základe žiadosti žalobcu v rade 1) (č. objednávky 66/2007 zo dňa 19.6.2017) bola vytyčená vlastnícka hranica medzi pozemkom parcely registra „C“ č. 777 a susedným pozemkom parcela registra „C“ č. 779 v k. ú. J., v ňom bolo zároveň konštatované, že plot medzi medzi uvádzanými pozemkami nie je postavený na vlastníckej hranici, teda netvorí vlastnícku hranicu.

6. Okresný súd vychádzal z vykonaného dokazovania, ktoré podľa jeho názoru preukázalo postavenie predmetného plota žalobcami v dobe ešte pred 40-timi rokmi. Okresný úrad Turčianske Teplice, katastrálny odbor vydal protokol o oprave chyby v katastrálnom operáte. Dôvodom bol nesúlad vo vektorovej katastrálnej mape v k. ú. J. v zobrazení stavieb (rodinný dom a stodola) na pozemku C KN parc. č. 777 (na č. l. 154 súdneho spisu), tieto stavby sú vo vektorovej katastrálnej mape zobrazené tak, že sa dotýkajú vlastníckej hranice medzi C KN parc. č. 777 a C KN parc. č. 779, teda vlastnícka hranica ide po múre týchto stavieb, zároveň sa skonšatovalo, že v konkrétnom prípade ide iba o opravu hranice stavieb vo vektorovej katastrálnej mape (VKN), čím nedochádza k zmene údajov v liste vlastníctva, z tohto dôvodu správny orgán vykonal túto opravu neformálnym spôsobom.

7. Súd žalobu o určenie hraníc pozemkov vyhodnotil za druh určovacej žaloby podľa § 137 CSP ako prostriedok ochrany práv majiteľa pozemku. Uviedol, že takáto žaloba sa uplatňuje v prípade, ak nastane spor o správnu hranicu medzi susediacimi pozemkami a jeden zo susedov sa obráti na súd s cieľom dosiahnuť jej určenie. Spravidla súčasťou sporu o priebeh hranice pozemku je spor o vlastníctvo určitej plochy a v prípade takéhoto sporu je daná právomoc súdu rozhodovať.

8. V súdenom prípade absentoval naliehavý právny záujem na požadovanom určení, následne tak okresný súd žalobu žalobcov vyhodnotil za nedôvodnú a ju zamietol. Súd argumentuje tým, že vytyčením hranice sa iba deklaruje stav vychádzajúci zo súboru geodetických informácií katastra nehnuteľnosti, pozemky sa nemenia ani sa nezakladajú právne vzťahy k dotknutým pozemkom. Vytyčenie hranice pozemku nemá konštitutívny účinok, ale účinok deklaratórny. Ide o prenesenie súradníc z katastrálnej dokumentácie autorizovanou osobou na tvare miesta. Rozsudkom o určenie priebehu hranice pozemkov sa nevytvára nový právny stav, súd iba konštatuje, aký je právny stav priebehu hranice. V konaní bolo preukázané, že hranica pozemku bola nejasná, k porušeniu vlastníckeho práva ale nedošlo a tento stav je možné odstrániť vypracovaním geometrického plánu na zameranie pozemku, prípadne opravou chyby v katastrálnom operáte uskutočnenou neformálne mimo správneho konania v zmysle § 59 ods. 1 písm. b) katastrálneho zákona. Ak je hranica pozemku sporná, jedná sa o spor vlastnícky. Ak medzi vlastníkmi susedných nehnuteľností vznikne spor o hranice pozemku alebo parcely, nemôže sa žalobca u súdu domáhať opravy výmery parcely v katastri nehnuteľnosti alebo určenia priebehu hranice medzi parcelami alebo pozemkami, v takomto prípade je treba sporný pozemok (jeho časť) vymedziť zásadne geometrickým plánom a predmetom súdneho konania môže byť vlastníctvo takto identifikovaného pozemku.

9. O trovách konania rozhodoval podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému plne úspešnému priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcom v celom rozsahu (100%). Dodal, že o výške náhrady trov rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

10. Odvolanie proti rozsudku podali v zákonnej lehote žalobcovia 1/, 2/). Domáhali sa zmeny rozsudku, v rámci nej žiadali žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

11. Vytýkali okresnému súdu, že pri rozhodovaní a zisťovaní skutkového a právneho stavu veci sa nezaoberal viacerými podstatnými skutočnosťami, nevykonal ani nimi navrhované dôkazy. Predložili súdu pre účely súdneho konania vytyčovací náčrt vlastníckej hranice medzi pozemkami vypracovaný dňa 19.6.2017 Bc. C. T., autorizačne overený Ing. Q. U.. Predmetný vytyčovací náčrt obsahuje skutočnosti, ktoré môžu prispieť k náležitému objasneniu veci, preto mal byť ako dôkaz vykonaný na pojednávaní. Súd sa s vytyčovacím náčrtom na pojednávaní dňa 17.9.2018 vôbec nezaoberal, s ním sa nevysporiadal po obsahovej stránke vo svojom rozsudku. Vytyčovací náčrt zo dňa 19.6.2017 nebol

vykonaný ako dôkaz v zmysle § 204 CSP. V prípade pochybnosti podľa názoru žalobcov mal súd určiť geodeta aby konkretizoval hranice jednotlivých pozemkov.

12. Okresný súd uvádza v rozsudku dôkazný význam protokolu o oprave chyby v katastrálnom operáte zo dňa 24.10.2017 vydaného Okresným úradom Turčianske Teplice, katastrálnym odborom, z ktorého považoval za preukázaný zistený nesúlad v zobrazení stavieb (rodinného domu a stodoly) postavených na pozemku C KN parc. č. 777 vo vlastníctve žalobcov/odvolateľov. Predmetné stavby sú vo vektorovej mape zobrazené tak, že vlastnícka hranica ide po múre týchto stavieb čo aj okresný súd konštatoval. S uvedeným tvrdením súdu nie je možné podľa žalobcov sa stotožniť, pretože súd opomenul pokračovanie výroku protokolu, v ktorom sa jasne uvádza, že: „z meračského náčrtu č. 27 vyplýva, že múr oboch stavieb je od vlastníckej hranice odsadený o 60 cm (rodinný dom), resp. o 70 cm (stodola) a bodom ktoré predstavujú rohy muriva týchto stavieb boli zároveň určené ich súradnice (t. j. súradnice bodov 6800270030, 6800270188 na rodinnom dome a 6800270176, 6800270176 na stodole)“. V protokole sa teda jednoznačne konštatuje, že vlastnícka hranica neprechádza po múre týchto stavieb, ale 60 cm, resp. 70 cm od ich múru. Práve táto chyba v katastrálnom operáte bola dôvodom na vydanie protokolu. Podľa názoru odvolateľov súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým tvrdeniam, čím naplnil podmienky ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Keďže sa žalovaný vyjadril, že považuje za vlastnícku hranicu dom súp. č. XXX postavený na parcele C KN parc. č. 777, je nevyhnutné určiť priebeh hranice medzi spornými pozemkami C KN parc. č. 777 a C KN parc. č. 779. Ich žaloba je dôvodná, nakoľko sú oplotením postaveným v tesnej blízkosti ich domu, vyznačujúcim údajnú vlastnícku hranicu, - obmedzovaní vo výkone svojho vlastníckeho práva.

13. Odvolatelia namietajú aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktoré po obsahovej stránke podľa ich názoru nespĺňa kritériá stanovené v § 220 ods. 2 CSP. Odkázali na rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR v otázke náležitého vyargumentovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktorá ustálila, že jedine zákonom požadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutia napĺňajú ako nedeliteľná súčasť stanoveného postupu - ústavné kritériá práva na spravodlivý proces (článok 6 ods. 1 Dohovoru a článok 46 ods. 1 Ústavy SR), uvedeným zákonným kritériám odôvodnenie rozhodnutia v súdnej veci nezodpovedá.

14. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadal potvrdenie rozsudku a zamietnutie odvolania žalobcov.

15. Označuje rozsudok za právne, vecne aj skutkovo správny, vydaný v súlade s hmotnými a procesnými právnymi predpismi. Plne sa stotožňuje so skutkovými a právnymi dôvodmi na ktorých okresný súd založil zamietnutie žaloby. Poukazuje aj na to, že žalobu žalobcovia niekoľkokrát menili a dopĺňali, čím spôsobili jej úplnú nezrozumiteľnosť. V jednom z doplňujúcich podaní uvádzajú, že im ide o to, aby súd určil priebeh hraníc medzi spornými pozemkami a to parc. č. 779 a parc. č. 776, v k. ú. J., avšak skutkovo medzi týmito pozemkami neprebíha žiadna spoločná hranica. Podľa názoru žalovaného spor o určenie priebehu hranice medzi pozemkami podľa existujúceho skutkového a právneho stavu nespadá do kompetencie súdov. Tvrdí, že podľa 5. časti katastrálneho zákona najmä § 67c tieto veci spadajú do kompetencie katastrálnych orgánov (ods. 5 s odkazom na citáciu.: ak vzniknú rozpory v tvrdení vlastníkov o priebehu hraníc pozemkov za hodnoverné sa považujú údaje vyznačené v platnom katastrálnom operáte; zmena takto zisteného priebehu hraníc je prípustná len na základe právoplatného rozhodnutia súdu...). Priebeh inkriminovanej hranice je už v príslušnom mapovom operáte KN vyznačený niekoľko rokov na základe katastrálneho zákona i keď procesne vadne, keďže nebolo vlastníkom úradne oznámené, čiže súd by mohol vo veci konať až vtedy, ak by účastník žiadal zmenu existujúceho vyznačenia, t.j. iné vyznačenie hranice pozemkov než je v súčasnosti vyznačené na mape KN, to žalobcovia nežiadajú. Navyše, neuvádzajú v žalobe žiadne hmotnoprávne ustanovenie/a o ktoré opierajú žalobný petit, resp. na základe ktorých domáhajú svojho nároku, t.j. aby súd nariadil určenie priebehu hranice medzi spornými pozemkami inak než je vyznačené v platnej mape KN. Ako už uviedol v stanovisku k žalobe, pozemok parc. č. KNC 779 zast. plocha a nádvorie má a mal rovnakú výmeru, t.j. 1205 m² ako pred 40 rokmi, kedy si žalobcovia ako sami priznávajú postavili na hranici pozemku plot, ako aj dnes, t.j. po roku 1989 kedy bolo vykonané nové mapovanie. Z toho aspektu jednoznačne vyplýva, že v tomto rozsahu a tvare on/žalovaný, resp. jeho právny predchodca bol vlastníkom až doposiaľ (LV č. XXX k.ú. J.) a v tomto rozsahu aj jeho oprávneným dobromyseľným a nepretržitým užívateľom. Obsah listu vlastníctva preukazuje, že k žiadnemu jednostrannému ani dvojstrannému právnenému úkonu na základe ktorého by sa žalobcovia stali vlastníkmi, resp. spoluvlastníkmi čo i len časti

tohto pozemku, nedošlo. Aj z uvedeného dôvodu jeho pozemok objektívne nemôže byť predmetom sporu o určenie spoločnej hranice. Žalovaný označuje žalobu žalobcov aj ich odvolanie za nezmyselné zbytočne obťažujúce súdy, ktoré majú plné ruky práce s inými dôležitejšími a právne významnejšími kauzami patriacimi do ich pôsobnosti.

16. V ďalšom štádiu odvolacieho konania strany sporu už žiadne písomné podania nedoručili.

17. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej „CSP“), po zistení že odvolanie podali na to oprávnené procesné strany, v zákonom stanovenej lehote proti rozhodnutiu, ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania, rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Mal za to, že okresný súd rozhodoval o žalobe neurčitej, keďže neodstránil rozpor medzi skutkovým tvrdením žalobcov v žalobe a ich žalobným návrhom (teda čoho sa v merite vecí domáhajú).

18. Žalobcovia vo svojich žalobných tvrdeniach uviedli, že žalovaný (teda ich sused) si postavil plot aj bránu na území, ktoré patrí do ich vlastníctva, čím ich obmedzil vo vlastníckom práve a to tým, že výstavbou plota im zastaval plochu cca 10 m². Uvedené ich skutkové tvrdenie naznačuje, že v podstate im ide o „tzv. vlastnícky spor“ v ktorom sa domáhajú ochrany svojho vlastníctva ku ploche o výmere 10 m² (v tejto súvislosti poukazujú aj na porušenie vlastníckej hranice žalovaným) preto bolo žiaduce, aby uviedli do súladu so žalobnými tvrdeniami aj žalobný petit, teda čoho sa v merite vecí domáhajú. Hoc okresný súd nedôslednosť v skutkových tvrdeniach žaloby a v žalobnom petite (návrhu ako má súd rozhodnúť) zistil a žalobcov (ktorí v tej dobe neboli zastúpení právnym zástupcom) aj vyzval uznesením sp. zn. 15C/8/2017-89 zo dňa 3.10.2017 o odstránenie väd podania (žaloby), poskytol im ale nejasné poučenie o tom, v čom spočíva neurčitosť ich žaloby, nepoučil ich dôsledne o nutnosti upraviť žalobný návrh tak, aby zodpovedal ochrane ich vlastníckeho práva. Hoc žalobcovia na písomnú výzvu súdu reagovali, ich podanie v dôsledku vytknutého nesprávneho procesného postupu súdu sa naďalej vyznačuje neurčitosťou, má vady, teda odvolací súd musel konštatovať, že okresný súd meritorne (vo veci samej) rozhodol o neurčitej, neúplnej žalobe, tento postup založil aj dôvod pre zrušenie jeho rozsudku v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku.

19. V ďalšom štádiu konania okresný súd žalobcov vyzve podľa § 129 Civilného sporového poriadku o odstránenie rozporov medzi ich tvrdeniami a žalobným návrhom (tu odvolací súd poznamenáva, že žalobcovia sú aktuálne zastúpení splnomocneným právnym zástupcom). V prípade, že žalobcovia náležite a v stanovenej lehote vady svojho podania neodstránia, okresný súd ich žalobu bude musieť odmietnuť, v prípade odstránenia vady o ich žalobe bude konať.

20. Odvolací súd dodáva, že ak by podanie žalobcov (hoc po výzve súdu o odstránenie väd) ostalo po vecnej a obsahovej stránke nemenné (tak ako je tomu teraz), takáto žaloba, ktorou sa domáhajú ochrany svojho práva neobstojí.

21. Zrušenie rozsudku v merite vecí založilo bezprostredne dôvod pre zrušenie rozsudku aj v súvisiacom výroku o náhrade trov prvoinštančného konania. V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne o náhrade trov celého konania (vrátane tohto odvolacieho konania).

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie prípustné **n i e j e**.